

[Prieme.]

skellig Vis drage Nytte af den Lære, som Tiden maa give os, og forstaa, at der maa ny Produktion til, en Produktion, der kan skabe Værdier og paa den anden Side lette Arbejdsløsheden. Der er i den senere Tid nedsat saa uendelig mange Udvalg og Kommissioner, vel snarere for mange end for faa; ikke desto mindre tror jeg, det vilde være nyttigt, om man gjorde disse Spørgsmaal til Genstand for en nøje Overvejelse i et Udvalg.

Jeg skal da slutte med at henstille til den højtærede Handelsminister, at disse Spørgsmaal tages op til Overvejelse. Nu skulde det jo ikke gerne gaa saaledes, at der skal gaa Aar og Dag, inden Spørgsmaalene finder deres Løsning. Jeg tror, at der her er et Omraade, hvor der samfundsmæssigt set kan gøres en betydelig Indsats, ikke alene til Gavn for en valutamæssig Besparelse, men ogsaa til Gavn for dansk Beskæftigelse.

Levinsen: De ærede Medlemmer Hr. Løje og Hr. Sønderup har kredset om den nedsatte Landarbejderkommissions Arbejde og paa Forhaand advaret mod de Forslag til Forbedring af Landarbejdernes Kaar, som den maatte fremkomme med. Det ærede Medlem Hr. Løje, som er Medlem af Kommissionen og derfor maa vide bedre Besked, siger endda, at der er Tale om at skærpe Forholdet, saa at den ene Part faar Pligterne og den anden Rettighederne, medens det ærede Medlem Hr. Sønderup hævder, at den paatænkte Revision af Loven vil forgifte Forholdet mellem Husbond og Medhjælper.

Disse ganske fejlagtige Formodninger om, hvad der tilsigtes ved Landarbejderkommissionens Arbejde, kan naturligvis kun først bedømmes af dette høje Ting, naar Kommissionens Forslag og Betænkning over de enkelte Forslag foreligger. Tilbage bliver imidlertid den interessante Kendsgerning, at de to ærede Medlemmer allerede nu føler Trang til at publicere, at de vil bekæmpe ethvert Forslag, der af denne Kommission maatte fremsættes til Forbedring af Landarbejdernes Kaar. Det rimer ikke godt med de Paastande, man ellers ynder at fremsætte fra Landboorganisationernes Side om, at Landarbejderne ikke behøver nogen Organisation, for Landbruget skal nok medvirke til at skabe gode Vilkaar for Landarbejderne. Nu har vi rigtignok ventet forgæves herpaa i mange Aar, men alligevel synes jeg, at de ærede Medlemmer Hr. Løje og Hr. Sønderup, naar de vil beskæftige sig med Landarbejderforholdene, i det

mindste kunde vise god Vilje til at medvirke til en Bedring af Kaarene for de Medmennesker, de ellers vil hævde staar dem saa nær.

Jeg er enig med den højtærede Statsminister i de Bemærkninger, han fremsatte om dette Spørgsmaal. Foranstaltninger, der inden for rimelige Grænser beskytter Landarbejderne og højner deres Kaar, generer ikke de gode Arbejdsgivere i Landbruget. Tværtimod kan saadanne Foranstaltninger være til Værn for dem, der ønsker at byde deres Folk gode Vilkaar; derved, at de paalægger de daarligere Arbejdsgivere de samme Forpligtelser.

Jeg tror ikke, at Landbrugets Arbejdsgivere er hverken værre eller bedre end andre Samfundsborgere, men de er for mig at se under en daarlig Indflydelse fra de landbrugsfaglige Organisationer og Pressen. I alle Samfundslag findes Borgere, som, om Lejlighed gives, vil skære en Rem af Næstens Ryg, og saadanne findes ogsaa i Landbruget, men man synes her i nogen Grad at køle for en saadan Mentalitet og derved udvikle den.

Det ser man paa mange Maader. Det ser man bl. a. i Landboforeningernes Bekæmpelse af Forsøgene paa gennem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationerne at regulere Arbejdsvilkaar paa rimelig Maade. Det ser man i det Standpunkt, Landboforeningerne og deres politiske Repræsentanter tager til Spørgsmaalet om Beskyttelseslovgivning for Landarbejderne. Det samme Særsyn møder os i Regelen i de Uoverensstemmelser, der opstaar mellem de enkelte Arbejdere og deres Arbejdsgiver, hvor man oftest rotter sig sammen mod os, hver Gang vi søger at faa Orden paa en Arbejdsgiver, der behandler sine Folk daarligt.

Forholdene regulerer sig selv, siger Landbrugets Repræsentanter, de Arbejdsgivere, som byder daarlige Kaar, kan ikke faa Folk. Men samtidig laver de samme Landbrugets Repræsentanter et farligt Postyr over, at nogle af disse Arbejdsgivere ikke kan faa de Folk, de hævder at have Brug for, og man kræver Ændringer i Sociallov og meget andet for at fremtvinge Tvangsansvisning af Arbejdskraft til saadanne Pladser, som Folk, der er kendt med Forholdene, ikke ønsker at tage. Man støtter herved den daarlige Arbejdsgiver i at praktisere sine særlige Metoder, maaske i en ubevidst Følelse af, at denne haardhændede Type ligesom personificerer Landbrugets Frihedsbegreb i Forhold til Arbejdskraften, og i visse Tilfælde fastslaar disse